

Skiepijimas – viena pagrindinių apsisaugojimo nuo ligų priemonių.
Galima pasiskiepyti ir nuo šių ligų:

Rotavirusinė infekcija

Lietuvoje kasmet apie 3000 vaikų ir kūdikių susergera rotavirusine infekcija. Sunkiausiai serga kūdikiai ir maži vaikai – nuo 3 mėn. iki 3 m. Rotavirusai gausiai išsiskiria su išmatomis, lengvai plinta per užkrėstas rankas, daiktus, vandenį. Rotavirusas sukelia viduriavimą, vėmimą ir karščiavimą. Požymiai gali tęstis 7 dienas ir sukelti sunkią dehidrataciją (skysčių netekimą). Tai gali būti pavojinga gyvybei. Higienos priemonės sumažina tikimybę susirgti, tačiau visiškai neapsaugo.

Veiksmingiausia apsauga nuo rotaviruso priemonė – kūdikių skiepijimas. Ypač svarbi ankstyvą apsaugą. Rotaviruso vakcina yra geriamoji. Vakcina pagaminta iš gyvo susilpninto rotaviruso. Skiepijimo kursą sudaro 2 arba 3 vakcinos dozės (priklausomai nuo gamintojo). Pirmoji vakcinos dozė skiriama nuo 6 savaičių amžiaus. Tarp dozių turi būti mažiausiai 4 savaičių pertrauka. Skiepai veiksmingai saugo nuo sunkaus rotavirusinio gastroenterito ir hospitalizacijos dėl šios priežasties.

Vėjaraupiai

Tikimybė kada nors susirgti vėjaraupiais yra 95 proc. Būdingos vėjaraupių komplikacijos – odos ir minkštųjų audinių infekcijos, ausų uždegimas, kaulų ir sąnarių infekcinės ligos, širdies raumens uždegimas, organizmo audinius naikinanti ligos, toksinio šoko sindromas, hepatitas, įvairūs centrinės nervų sistemos pažeidimai, insultai. Komplikacijos dažnesnės, jei vėjaraupiais susergera paaugliai, suaugusieji arba asmenys su sutrikusia imuninės sistemos veikla, pavyzdžiui, sergantieji AIDS. Vakcina nuo vėjaraupių galima skiepyti sveikus vaikus nuo 12 mėnesių. Skiepijimo kursą sudaro 2 vakcinos dozės. Pasiskiepijus įgyjamas imunitetas vėjaraupiams. Tai – puikus būdas padėti savo vaikams išvengti vėjaraupių sukeltą skausmą ir niežulį, tuo pat metu apsaugant juos nuo komplikacijų.

Hepatitas A

Hepatitas A yra kepenų uždegimas, sukeltas hepatito A viruso. Užsikrečiama, kai virusas patenka į nesirgusio ar nevakcinuoto žmogaus organizmą per burną su maistu ir vandeniu. Džiovinti – vytinti pomidorai, sultys, žuvis, moliuskai, šaldytos uogos, ledukai, pagaminti iš nevirinto vandens, yra dažniausi infekcijos plitimo rizikos veiksniai. Į maistą ar vandenį virusas patenka su infekuoto žmogaus išmatomis, jei tvarkančio maistą asmens higienos įgūdžiai pasinaudojus tualetu yra blogi. Tipiški hepatito A simptomai yra apetito praradimas, pykinimas, nuovargis, karščiavimas ir gelta, tačiau daugelis užsikrėtusiųjų nejaučia jokių ligos simptomų. Šios ligos inkubacinis laikotarpis paprastai trunka 20-30 dienų. Jo metu hepatito A viruso gali lengvai užsikrėsti aplinkiniai. Hepatitas A dažniausiai išgydomas per 4-6 savaites, tačiau visiškai pasveikti gali prireikti mėnesių. Vakcina nuo hepatito A tausos vaiko kepenis ir leis jam saugiau keliauti. Vakcina padeda įsigyti ilgalaikį imunitetą prieš hepatito A infekciją. Šia vakcina galima skiepyti vaikus nuo 12 mėnesių ir suaugusius.

Gimdos kaklelio vėžys

Gimdos kaklelio vėžį sukelia lengvai plintantis žmogaus papilomos virusas (ŽVP). Yra žinoma daugiau nei 100 šio viruso rūšių. Jie skirstomi į mažos rizikos (neokogeninius) ir didelės rizikos (onkogeninius). Onkogeniniai ŽVP, patekę į gimdos kaklelį, gali sukelti ląstelių pakitimus, skatinančius gimdos kaklelio vėžio išsivystymą. Tikimybė užsikrėsti ŽVP atsiranda nuo pirmųjų lytinių santykių ir tęsiasi visą aktyvų moters lytinį gyvenimą. Įvairiais gyvenimo laikotarpiais ŽVP užsikrečia 80 proc. moterų. Veiksmingiausios gimdos kaklelio vėžio profilaktikos priemonės yra skiepijimas ir citologinis (PAP) tyrimas. Vakcina yra skirta mergaitėms nuo 9 metų amžiaus ir moterims. 9-13 metų mergaitėms skiriamos 2 vakcinos dozės, o vyresnėms – 3.

11 metų mergaitės skiepijamos nemokamai.

Meningokokinė infekcija

Meningokokinę infekciją sukelia meningokoko bakterijos, kurias nešioja daugelis žmonių nosiaryklėje. Tačiau tik retais atvejais šios bakterijos įveikia natūralią organizmo apsaugą ir sukelia sunkias ligas,

pavyzdžiui meningitą ir meningokocemiją. Ši infekcijas pavojingiausia vaikams iki vienerių metų amžiaus. Kita amžiaus grupė, kuriai taip pat iškyla didelė meningokokinės infekcijos rizika, yra paaugliai ir jaunuoliai iki 20 m. amžiaus.

Lietuvoje, kaip ir daugelyje kitų Europos šalių, labiausiai paplitęs yra B tipo meningokokas, nuo kurio apsauganti vakcina registruota Europos Sąjungoje 2013 m. sausio mėnesį.

Skiepyti galima kūdikius nuo 2 mėn. amžiaus. 2-5 mėn. kūdikiams skiriamos 3 pirminės imunizacijos dozės (tarp dozių darant ne mažesnę kaip 1 mėn. pertrauką) ir sustiprinančioji dozė (12-15 mėn. amžiaus). 6-23 mėnesių kūdikiams skiriamos 2 pirminės imunizacijos dozės ir sustiprinančioji dozė. Vaikams nuo 2 metų, paaugliams ir suaugusiems skiriamos 2 vakcinų dozės.

Gripas

Gripas, kurį sukelia A ir B tipo gripo virusai, kasmet Lietuvoje vėlyvą rudenį ir žiemos mėnesiais tampa dažniausia sunkių kvėpavimo takų ligų priežastimi. Gripas gali sukelti komplikacijas – bronchitą, plaučių uždegimą, ausų uždegimą, net širdies pažeidimus. Sunkiausia šios ligos forma su komplikacijomis grėsia vyresniems ir lėtinėmis, pavyzdžiui, širdies ar plaučių, ligomis sergantiesiems asmenims. Vakcina nuo gripo galima skiepyti vaikus nuo 6 mėn. ir suaugusiuosius.

Lietuvoje, kaip ir daugelyje kitų šalių, anksčiau nei gripo epidemija, pasireškia respiracinio sincitinio viruso (RSV) ir kitų virusų bei bakterijų sukeltos viršutinės kvėpavimo takų ligos. Šie virusai sukelia daug mažiau komplikacijų nei gripas. Gripo nereikėtų painioti su RSV, o svarbiausia susirgus kuo greičiau kreiptis į gydytojus, kad būtų nustatyta diagnozė ir skirtas gydymas.

Nemokamai skiepijami asmenys, priklausantys rizikos grupei: asmenys, sergantys lėtinėmis ligomis (širdies ir kraujagyslių, kvėpavimo takų, inkstų, susijusiomis su imuniniais mechanizmais, piktybiniais navikais); vyresni nei 65 metų amžiaus asmenys, sveikatos priežiūros darbuotojai, nėščiosios, asmenys, gyvenantys socialinės globos ir slaugos įstaigose.

Erkinis encefalitas

Erkinis encefalitas (EE) – tai sunki virusinė liga, pažeidžianti galvos smegenis, jų dangalus ir periferinius nervus. Šiai ligai būdingi liekamieji reiškiniai, kartais sukeliantys neįgalumą. Lietuva priskiriama prie endeminių šalių, kurioje EE galima užsikrėsti bet kuriame šalies regione.

Veiksmingiausia EE profilaktikos priemonė – skiepai. EE vakcinoms galima skiepyti vyresnius nei 1 metų vaikus. Vakcinavimo schema yra dvi: įprastinė ir pagreitinta. Įprastinės skiepavimo schema pirmosios dvi dozės įskiepijamos 1-3 mėn. intervalu; trečiosios ir sustiprinančiųjų dozių įskiepijimo intervalai gali būti skirtingi, priklausomai nuo vakcinų gamintojų. Pradėti skiepytis reikia ankstyvą pavasarį, kol dar neprasidėjęs erkių aktyvumas. Pagreitinta skiepavimų nuo EE schema taikoma prieš pat erkių aktyvumo sezoną ir jam prasidėjus.